

svědkem posledního pořízení podle tohoto ustanovení zákona rozšířiti ani na starostu aneb obecního strážníka obce, která byla poslední vůlí ustanovena dědicem neb odkazovníkem, ani na nadučitele neb učitele neb školního sluhu školy, která byla poslední vůlí obmyšlena jako dědic neb odkazovník. Neobstojí proto ani výtky, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního, odepřev v souhlasu s prvním soudem oprávnění žalobě, již se domáhá žalobkyně výroku, že jest neplatná poslední vůle zůstavitele proti žalované z důvodu, že byla zřízena v přítomnosti nezpůsobilých svědků.

Čís. 10630.

Návrh na dražbu společné nemovitosti (§ 352 ex. ř.) jest návrhem exekučním, třebas šlo o souhlasný návrh obou stran.

(Rozh. ze dne 17. března 1931, R II 20/31).

Prv ý s o u d povolil k návrhu obou stran rozepře usnesením ze dne 6. května 1930 na základě pravoplatného rozsudku krajského soudu ze dne 31. prosince 1929 dobrovolnou dražbu společné nemovitosti patřící do spoluvlastnictví obou stran rozepře. Návrh vydražitele, by mu, an splnil dražební podmínky, byla vydána odevzdací listina, prv ý s o u d usnesením ze dne 5. listopadu 1930 zamítl. R e k u r s n í s o u d toto usnesení potvrdil.

N e j v ý š š í s o u d odmítl dovolací rekurs.

D ů v o d y :

Jde o návrh na dražbu společné nemovitosti podle § 352 ex. ř., který jest podle své povahy návrhem exekučním, ježto dražební řízení podle § 352 ex. ř. jest ve své podstatě řízením exekučním (rozh. čís. 1909 a 2044 sb. n. s.). Na věci nemění nic, že šlo vlastně o souhlasný návrh stran, an jest k návrhu oprávněn i žalobce i žalovaný (rozhodnutí čís. 1500 sb. n. s.). Platí tudíž pro toho řízení zásadně předpisy exekučního řádu s úchytkou v § 352 ex. ř. výslovně vytčenou, že totiž úkony upravené v §§ 273—280 nesp. říz. řídí se těmito předpisy. Z toho vyplývá, že, nevyhověl-li první soud návrhu vydražitele na vydání odevzdací listiny a potvrdil-li rekursní soud jeho usnesení, jest přípustnost dovolacího rekursu proti tomu usnesení posuzovati podle zásad exekučního řádu, tedy podle § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Čís. 10631.

Syndikátní ručení (zákon ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák.).
Právo výkonného orgánu ku přijetí vymáhaného plnění jest omezeno jen na dobu výkonu exekuce a bezprostředně před ní a zaniká výkonem exekuce na místě samém. Přijal-li výkonný orgán napotom od dlužníka

plnění, jež (částečně) zpronevěřil, nešlo o porušení práv vymáhajícího věřitele u výkonu úřadu ve smyslu syndikátního zákona.

(Rozh. ze dne 19. března 1931, Co I 4/30).

Firma S. vedla k vydobytí pohledávky 3.121 Kč proti L-ovi exekuci na movitost. Výkonný orgán Josef A. přijal po výkonu exekuce v podatelně soudu od dlužníka 3.121 Kč, odevzdal firmě S. jen 1.000 Kč, kdežto zbytek si podržel. Žalobou, o niž tu jde, žalovala firma S. československý erár o zaplacení 2.121 Kč z důvodu syndikátního ručení. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl. *D ů v o d y* : Podle § 1 a § 4 zákona ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. zák., poruší-li soudcovský úředník, nebo jinak k soudním úkonům úředním zřízený úředník nebo zřízenec u vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti právo a způsobí-li tím straně škodu, proti kteréž neposkytují pomoci prostředky opravné v předepsaném soudním řízení, má škodující strana právo pohledávati náhradu škody buď jen na provinilém úředníku soudcovském, nebo jen na státu nebo na obou. Předpokladem této náhrady škody jest tudíž, že šlo o úředníka, v tomto případě o zřízence, k soudním úkonům úředním zřízeného, že tento vykonával svůj úřad, vykonával úřední působnost jemu svěřenou a že ji překročil a tak porušil právo. O tom, že Josef A. takovým úředníkem (zřízencem) po rozumu syndikátního zákona byl, není sporu, neboť byl u okresního soudu v Ž. ustanoven soudním zřízencem a pověřen jako výkonný orgán výkonem exekucí. Sporným však zůstalo mezi stranami, zda Josef A. přijal peníze u výkonu působnosti jemu svěřené a zda překročil tuto svou úřední povinnost. Jak z exekučních spisů zjištěno, vykonal Josef A. exekuci proti firmě Antonín L. dne 14. dubna 1928 poznámkou v zápise o zabavení, načež spisy odevzdal, aniž mu bylo při tomto výkonu placeno. Jenom při výkonu exekuce byl Josef A. oprávněn, podle průkazního listu pro výkonné orgány peníze až do 5.000 Kč přijmouti a jen po tuto dobu a ve vykonávání této funkce byl Josef A. ve vykonávání svého úřadu. Jakmile výkon exekuce Josef A. skončil a spisy odevzdal, nebyl proti dlužníku ve vykonávání svého úřadu. Jelikož vymáhaná pohledávka byla dlužníkem teprve po výkonu exekuce v podatelně okresního soudu v Ž., kde dlužník Josefa A-a vyhledal, zaplacená, nebyl soudní vykonavatel Josef A. v té době již proti dlužníku u vykonávání svého úřadu. Jak jest dále zjištěno, byly vyhlášky o placení u soudu vyvěšeny již po 13. únoru 1928 a na 9. různých místech, ve kterých bylo oznámeno, že se platy hotovými neuznávají a platiti jest jen šekovými vplatními lístky. Platil-li dlužník přes to výkonnému orgánu, který ku přijímání peněz u soudu nebyl oprávněn, a tento výkonný orgán zaplacené peníze z části zpronevěřil, pak za takto zaplacené peníze, které kromě toho zaplacený byly zřízenci, který ve vykonávání svého úřadu nebyl, ručí nepoctivý zřízenec sám, nikoliv za něho stát, a nelze v takovém případě použití ustanovení syndikátního zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y :

Odvolání není oprávněno. Syndikátní nárok předpokládá podle § 1 a 4 zákona ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. z., že a) soudce neb osoba jemu co do syndikátního ručení na roveň postavená, poruší právo strany, b) že je poruší přestoupením své úřední povinnosti ve výkonu svého úřadu, c) že z porušení toho vznikla straně škoda, d) které nebylo lze zabrániti zákonnými opravnými prostředky. V souzeném případě porušil, jak prvním soudem zjištěno, výkonný orgán svou povinnost tím, že po výkonu exekuce přijal od zástupce exekvované firmy pro vymáhající věřitelku 3.121 Kč, a že z peněz takto neprávem přijatých odevzdal zástupci věřitelky jen 1.000 Kč, zadržev si a zpronevěřiv 2.121 Kč, pro kterýžto čin byl též trestním rozsudkem odsouzen. Jest jen otázkou, zda se stalo porušení práva žalující strany a zda se výkonný orgán dopustil porušení toho ve výkonu svého úřadu jako výkonný orgán, přestoupením své úřední povinnosti. K této otázce odpověděl již první soud způsobem záporným a jest mu přisvědčiti a poukázati v celku na jeho správné, stavu věci i zákonu odpovídající důvody. Vzhledem k vývodům odvolání jest dodati jen toto: Podle § 25 ex. ř. jest výkonný orgán oprávněn platy, jež mají býti vymoženy exekucí, přijati a jejich příjem platně stvrditi a podle § 60 ex. ř. jest povinen příjem peněz pro věřitele osvědčiti zápisem v protokole o exekučním jednání. Podle čl. 379 čtvrtý odstavec jedn. řádu může výkonný orgán před započítím prvního exekučního úkonu vyzvati povinného, by dobrovolně zaplatil (Návod pro výkonné orgány odděl. I. pol. 20 a 21). Jakmile však výkonný orgán, jako v souzeném případě, exekuční zabavení proti povinnému provedl, což se stalo dne 14. dubna 1928, poznamenáním přístupu v zájemním protokole, k soudu se odebral a zprávu o výkonu zabavení učinil, nebyl již činný ve své funkci výkonného orgánu proti dlužníku v téže exekuční věci (§ 1 synd. zák.), nebyl již oprávněn, byť i exekuční řízení ještě nebylo ukončeno, peníze od dlužníka pro věřitele přijati, nebyl již jeho zástupcem. Poukaz žalující strany k tomu, že se exekuční řízení končí teprve dražbou, nemůže na tom nic měniti, neboť dražba jest novým samostatným úkonem exekučním, to i tehdy, když jest k jejímu provedení určen též výkonný orgán. Právo výkonného orgánu k vybrání vymáhaného plnění omezuje se tedy jen na dobu výkonu exekuce a bezprostředně před ní a zaniká výkonem exekuce na místě samém. (Viz § 60 ex. ř. a § 334 odstavec první, poslední věta jedn. řádu). Byť i tedy výkonný orgán u soudu byl činný jako soudní zřízenec a jakékoliv funkce u soudu zastával, není oprávněn v místnostech soudních, pokud tam výkon exekuce neprovádí, přijati od povinného dlužné plnění. Vzhledem k tomu netřeba řešiti otázku, zda se vyhláška v soudní budově o placení prostřednictvím šekového úřadu vztahuje jen na platy určené přímo pro soud, či též na platy určené pro strany. Podle poslední věty druhého odstavce § 25 ex. ř. může sice vymáhající věřitel za exekučního řízení s právním účinkem odevzdati výkonným orgánem dlužníkovi listiny, peněžní částky a jiné věci, je-li k tomu zavázán jako ke vzájem-

němu plnění, to se však musí státi před výkonem exekuce nebo za jejího výkonu; v souzeném případě však o to nejde, nýbrž o placení, které se stalo výkonnému orgánu dlužníkem dne 5. května 1928, tedy tři neděle po výkonu exekuce, když již úkon jeho jako výkonného orgánu byl dávno skončen. Přijal-li výkonný orgán dlužný peníz až po skončení výkonu exekuce, nekonal svůj úřad, nepřijal jej již na místě věřitele a v rámci svého oprávnění (Srov. rozh. 7847 sb. n. s.). Názor dovolatelky, že soudní zřízenec, oprávněný k tomu, by při výkonu exekuce přijímal vymáhané částky do 5.000 Kč, jest státním úředníkem ustanoveným k vykonávání soudního úředního úkonu nejen v okamžiku výkonu exekuce, nýbrž i tehdy, když právě nevykonává dotyčnou exekuci, avšak vykonává v úředních hodinách v úřední budově soudní svůj úřad (§ 4 synd. zák.) a že stát jest práv z jeho jednání, když neodmítl přijati peníze, konaje úřad po výkonu exekuce a že tím přestoupil úřední povinnost, — neobstojí, uváží-li se, že přijímání peněz pro strany nespadá ani potom v jeho úřední povinnost, do oboru jeho úřední působnosti. V souzeném případě nebyl Josef A. mimo výkon exekučního zájmu proti dlužníku ve výkonu úředního úkonu jemu přikázaného a proto přijetím peněz po výkonu zabavení bylo porušeno právo vymáhající strany nikoli výkonem neb u vykonávání vlastní působnosti úředníkovy (§ 4 syn. zák.) t. j. působnosti jemu svěřené, nýbrž Josef A. způsobil škodu neoprávněným přijetím peněz, a napotomním zadržením jich, což nenaplnuje podstatu syndikátního závazku státu k náhradě škody (Srv. rozh. čís. 6098 sb. n. s.).

Čís. 10632.

Žalobou podle § 1042 obč. zák. lze se domáhati náhrady nákladu, k němuž byl jiný povinen z jakéhokoliv právního důvodu.

(Plenární rozhodnutí ze dne 20. března 1931, Pres. 1285/30).

Nejvyšším soudem byla různým způsobem řešena otázka, má-li § 1042 obč. zák., užívaje slov »podle zákona« (nach dem Gesetze), na zřeteli pouze náklady, k nimž byl jiný povinen přímo za zákona (ex lege), či také náklady, k nimž byl jiný povinen z jiného právního důvodu uvedeného v § 859 obč. zák. Dosavadní prakse, přidržujíc se zejména judikátu čís. 81 bývalého nejvyššího soudu ve Vídni, hájila názor, že podle § 1042 obč. zák. nelze se domáhati náhrady nákladů, k nimž byl jiný povinen ze smlouvy. Tak rozhodnutí Rv I 1195/24, R I 693/27 a Rv I 86/28 (čís. 8003 sb. n. s.). V rozhodnutích R I 363/30 (čís. 9948 sb. n. s.) a R I 505/30 bylo vysloveno, že podle § 1042 obč. zák. lze vymáhati též náhradu za náklad, k němuž byl škůdce podle zákona zavázán třetí osobě z důvodu utrpěného poškození. Při poradě dne 4. prosince 1930 ve věci Rv II 569/29 dospěl však senát k názoru, že podle § 1042 obč. zák. lze žádati náhradu nákladu, k němuž byl jiný povinen z jakéhokoliv právního důvodu, tudíž i ze smlouvy. V zájmu jednotnosti